

Nagyvárad Estilap

Főszerkesztő: MARTON MANÓ

Kiadóhivatal: Hegedűs Hirlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

Felelős szerkesztő: KATONA BÉLA

Fluerás munkásvezér kolozsvári beszéde Albert Thomashoz

(Kolozsvári tudósítónktól)

Thomas Albert, a nemzetközi munkaügyi hivatal vezetője szombaton este Chirculescu miniszter kíséretében Kolozsvárra érkezett. Az előkelő vendég az éjszakát szalonkocsijában töltötte, hivatalos fogadtatása csak vasárnap délután folyt le. Elsőnek Rakovita rektor majd Utalea polgármester és Fluerás János üdvözölték. Az üdvözlőbeszéd elhangzása után a volt francia miniszter a városba hajtatott és több iparte-
lepet látogatott meg.

Délután öt órakor a kolozsvári munkásság ülésén vett részt Albert Thomas

Chirculescu miniszter képviselőjében. Itt Fluerás János, a szakszervezeti tanács titkára üdvözölte a vendégeket. Felhívta figyelmüket a liberális kormány munkásejlens politikájára. Példákat is sorolt fel és többek közt elmondta, hogy pénteken a munkásság szabadiskolájának működését a hatóságok beszüntették. Kéri a kormány jelenlevő képviselőjét, hogy változtasson ezen helyzeten, mert a munkásság nem fog abba soha belenyugodni.

Fluerás beszédére Thomas Albert válaszolt, aki kijelentette, hogy nem áll

módjában az ország belügyeibe avatkozni. Fejtegeti, hogy a munkásmozgalomnak az amszterdami Internacionáléhoz kell csatlakoznia, mert csak ebben az esetben számíthat a nemzetközi munkaügyi hivatal támogatására. Az a véleménye, hogy ha a munkásság és a kormány képviselői kissé engedékenyebbek volnának, a differenciák megszűnhetők lennének.

A nemzetközi munkaügyi hivatal képviselői este hét órakor Bukarestbe utazott, ahonnan Szófiába megy.

Rálőtték Pasics szerb miniszterelnökre

— Az Estilap eredeti távirata —

Belgrádban tegnap reggel a horvát autonómisták nagy tüntetést rendeztek a külügyminisztérium épülete előtt. Bent, a minisztériumban éppen minisztertanács volt. Délben, amikor Pa-

sics miniszterelnök távozott a minisztertanácsról, a tömegből egy tüntető rálőtt. A golyó Pasics füle mellett süvitett el, kárt nem tett benne.

A merénylet Skopcsi-nak hiv-

ják és fanatikus horvát autonómista. A rendőrségen azt valófta, hogy bosszút akar állami Pasicon, mert elnyomja a horvát népet.

Gyulafehérvár évfordulója

Érdekes váradi nyilatkozatok a nap jelentőségéről

(e) Ha igaz, — aminthogy valóban igaz, — hogy a történelem a multak temetője, úgy nem méltatlan az a hasonlat sem, hogy a történeti események évfordulói: szellemek, amelyek a multak temetőjéből visszajárnak, hogy a naptár számok szürke és vörösbetűs csapataiból mementóként riadjanak azok elé is, akik történelmi „idők folyamit gyalgó emberi kézzel kimérik” és azok elé is, akiket a folyamok medrében kiméletlen kézzel ismeretlen rendeltetések felé hömpölyget az áradat.

... Az egyik nép „aratásra”, a másik „öntudatlanul, temetésre” készülődött hat esztendővel ezelőtt azon a helyen, ahol ma ujonnan épült koronázási templom bizánci tornyai furódnak bele az erdélyi őszutó napsütés, kristálytisztá egebe. AAZ örömtengerből az alkotó munka végtelen vize felé igyekezik a gyulafehérváriak hajója és a becsületes, férfias, józan megalkuvás útjára ereszkedtek le azok, akik hat esztendővel ezelőtt önnön tragédiájuk heroikus szerepét lejátszották.

A gyulafehérvári dombon megszületett kilenc pont, amelynek, — ha egyoldalú nemzeti szempontokból elvonatkoztatjuk

valóban a klasszikus demokratizmus arzenáljából való fegyverek — ölkök is, de — ez paradox ugyan — életetadók is. Messzire vezetne és talán nem is volna opportunus most feltenni a kérdést: a nemzeti vágyak teljesülésén kívül mi hát az, ami a gyulafehérvári kilenc pont jövőbe vetített elgondolásaiból élő valósággá teljesedett? Ez már kritika volna és ez inkább a történetíró, vagy a publicista feladata. Az újságíró csak két kérdést intéz a magyarság, a románység és a külön népkisebbszámába menő zsidóság reprezentatív férfiaihoz ebből az alkalomból:

1. Mit várt Gyulafehérvártól?
2. Mit vár tőle a jövőre?

A Nagyvárad Estilap munkatársa elsősorban Lazar Aurél dr. képviselőt kereste, hogy e két kérdésre válaszoljon. Természetes, hogy Lazar Aurél dr.-t kerestük először, hiszen a Gyulafehérvárt előkészítő Román Nemzeti Tanács az első között volt. Lazar dr. azonban hetek óta Bukarestben van, a kamara ülésein és így az ő válaszát most nem adhatjuk.

Jártunk aztán Zigre Miklós dr.-nal, és Jacob József dr.-val, akiket

Lazar Aurél dr. mellett a bihar románság reprezentánsainak ismerünk. Válaszukat, amelyre még a szűkszavú jelzőt sem alkalmazhatjuk, talán az a bizonyos felelősségtől való rettegés sugallta, amely — Emile Faguet szerint — döntő, vagy legalább is fontos pillanatokban tartja vissza a különben vezetésre hivatott államférfiut az aktivitástól. Ime, mit mond

Zigre Miklós dr.

— Nem válaszolhatok egyik kérdésre sem; mest teljesen távol tartom magam a politikától. Csak az ügyvédi foglalkozásnak élek.

Ugyanilyen kitérő választ adott

Jacob József dr.

— Fáradt vagyok és különben is, e két kérdésre nem válaszolhatok — mondotta. Gyulafehérvár lényegét kifejtettem két hónappal ezelőtt megjelent broszúrámban. Ujabbat nem mondhatok.

Kocsán János dr., a Magyar Párt országos választmányának tagja, akinek népkisebbségi problémákkal foglalkozó tanulmányai széles körökben nagy érdeklődést keltettek, így nyilatkozott:

— Gyulafehérvártól elsősorban azt vártam, hogy azok a románok, akik

nek itten egy állítólagos kisebbségi elnyomatás volt az osztályrésük, — azok megértést fognak tanusítani akkor, amikor államfenntartó elemmé váltak. Vártam, hogy a maguk országában a népkisebbségeknek legalább is olyan sorsot fognak biztosítani, amilyen az ő sorsuk volt a magyar uralom idején. Ebből semmi sem valósult meg. Egyelőre, sajnos, nem is várom, hogy javulás álljon elő ebben a helyzetben, mert hiszen a napi politika tülekedései sokkal jobban lefoglalják az embereket, mintsem a kisebbségi népek sorsával törődnének. De mégis, hiszem, hogy elérkezik majd az idő, amikor a gyulafehérvári határozatok szelleme érvényre fog jutni, — annál is inkább, mert — a gyulafehérvári határozatok a nyugat felől jövő egészséges eszmearamlathból bontakoztak ki.

Végül megkérdeztük Silbermann Jenő dr., a Zsidó Nemzeti Szövetség elnökét, aki a zsidóságnak azt a frakcióját reprezentálja, amely az újraéledő zsidó nemzeti öntudat jegyében követeli a maga külön népi és nemzeti jogainak fenntartás nélküli érvényesítését:

— A világháború és az azt követő katalizma súlyos megpróbáltatásokat hozott a zsidóságra, — mondotta Silbermann Jenő dr. — A gyulafehérvári határozat a román nép számára világosságnak tetszett a kietlen sötétben és nem látta egészen vigasztalannak a helyzetet az erdélyi zsidóságnak az a csoportja sem, amely az asszimiláció fokán nem érkezett még el addig a pontig, hogy a magyarsággal feltétlen szolidaritást vállalt volna. A gyulafehérvári határozatról azt mondták akkor, hogy az általában egész Amerika és Európa és különösen az erdélyi románság lelkiismeretének reneszánszát jelentette és — nem tagadom — sokan voltak, akik szinte babonás ájtatossággal hittünk a határozatoknak nemcsak őszinteségében, hanem sikerében is. Annyi keserű csalódás után a nemasszimiláns zsidóság nagy tömegeinek az volt az érzésük, hogy Új-Románia valóban méltóan fogja reprezentálni a tradicionális latin toleranciát és így is fogja kezelni a zsidóság ügyét, különösen az ujonnan csatolt területeken. De elsősorban a gyulafehérvári határozatokban bíztak, mert hiszen azokat Amerika és Európa egész demokrációjára látszott garantálni. Az igaz demokrácia etikájának aranybullája — vagy még inkább magna chartája-képpen szerepelt egyideig a gyulafehérvári proklamáció. Szinte büszkén emlegettük, hogy a mi románjaink kapcsolatokat fognak teremteni a mult és jövő között és mi nemasszimiláns zsidók mindent elkövetünk, hogy ebben a munkában őket támogassuk. De, fájdalom, hamar elérkezett az a pillanat, amikor a reménység szivárványa belefoszlott az egyre szigorubb kivételes intézkedések, — a gyulafehérvári határozat csak fikció, amely

lyet komolyan venni — realpolitikai szempontból — nem lehet. Nem veszik komolyan azok sem, akik meghozták ezt a határozatot és azok sem, akik szankcionálták. Az egész wilsoni gondolat — ugylátszik — csak arra volt jó, hogy a zsidóságot olyan színben tüntesse fel, mintha a nyugat rajta keresztül akarná sérteni Románia szuverenitását. A megpróbáltatások és csatlódások keserű idején rájöttünk, hogy csak azokat a jogokat tartják tiszteletben a történelmi sors fóruma előtt, amelyeket nem az emberi jog nevében ajándékként kapnak, hanem fegyverrel a kézben vívnak ki. E tény felismerésé-
képpen a zsidóság zöme csak az isteni végzetben bizakodik, amely évek óta el nem hagyta — és bizik abban, hogy nagyhangú határozatok nélkül is jobb belátásra hangolja az idő Európa összes népeit. Nem politikai határozatokban, hanem a népben bizunk, nem a kormányokban, hanem valami rousseau-i ihlettséggel abban, hogy az em-

beri tömegek a végén mégis a jót fogják akarni mindnyájunk számára.

A váradai emlékünnepe.

Az erdélyi románság kulturális egyesületének: az *Astrá*-nak nagyváradi szervezete tegnap délelőtt a megyeházán megünnepelte Gyulafehérvár évfordulóját. Radu Jakab görög katolikus kanonok tartotta a megnyitó beszédet, amelyben megértéssel huzta alá a nap jelentőségét a román államalakulat és a román demokrácia szempontjából. *Mandrea* bíró felolvasásában a gyulafehérvári nagygyűlés jelentőségét a román nemzeti és a világtörténelem perspektívájából világította meg. — *Marusca* egyetemi hallgató szavalt és az állami tanítóképző növendékeinek kórusa énekelt még az ünnepségen.

Dorian Filmszínház

518

Ma hétfőn bemutató Az oceán vádora

Dráma a nyílt tengeren 6 felvonásban — A főszerepben:

Dorothy Dalton, Jack Holt

Ezt megelőzi: **Hám munkát keres**, burleszk 2 felvonásban

DORIAN FILMEK

HIREK

Ma este van Telmányi hangversenye

Ma délután Nagyváradra érkezett *Telmányi Emil* a hegedűjáték egyik legragyogóbb reprezentánsa. Nevét a világsikerek dicsősége övezi, s igazán fölösleges a dicsérő jelző felsorakoztatásával diszkreditálni ezt a régén arrivé művészt akkor, amikor a Telmányi név maga legjobb és legigazibb reklám. Ma esti hangversenye a kivételes rangú művészet megnyilvánulása. Kósa György a pompás zongoraművész kíséri Telmányit a Katolikus Körben rendezendő koncertjén.

Egerek okozták a mai vízhiányt

Ma a reggeli órákban az a kellemetlen meglepetés érte a város lakosságát, hogy a vízműtelep nem tudott vizet szolgáltatni. Reggel nyolc órától délelőtt tíz óráig a város víz nélkül állott.

Érdeklődésünkre a város mérnöki hivatalánál azt a felvilágosítást adták, hogy a villamosmű kábelégés következtében nem tudott a városi vízművek részére áramot szogátatni. A villamosmű gyorsan hozzálátott a hiba kijavításához és a vízműtelep újból megkezdte működését.

Bazili Mihály a városi villamosmű igazgatója szerint a kábelégést az okozta, hogy a Rippner fűtőgyár közelében levő transzformátornál volt a kábelégés és a baj úgy keletkezett, hogy egerek a kábelfejen rövidzárlatot okoztak.

* **Rekviem néhai Széchenyi püspök lelkiüdvéért.** Holnap, kedden délelőtt 10 órakor a római katolikus székesegyházban Bjelik Imre dr., apostoli kormányzó

rekviemet celebrál a most egy éve elhunyt Széchenyi Miklós gróf megyéspüspök lelkiüdvéért.

* **A Francia Román-Kör (Cercle Franco-Roumain)** szombaton kitűnően sikerült estélyt adott, amelynek kiemelkedő pontja volt: **Jeanne I** kolozsvári egyetemi tanár francia nyelvű előadása Marokkóról. Ez a különös exotikus ország, amely annyiszor állt már nemzetközi bonyodalmak homlokterében, a földrajzi tudomány művelőinek is sok dolgot ad és számukra hálás anyagnak kínálkozik. **Jeanne** professzor, aki igen jólismert nevű földrajztudós és **Marokkó**t többször keresztül-kasul beutazta, élvezetes előadásban ismertette a déleurópai államok afrikai ambícióinak ezt az értékes tárgyát. Az előadást számos veitett képpel kísérte a tudós tanár, akit az egybegyűlt előkelő katonai és polgári közönség lelkesen megtapsolt. Volt még az estélynek igen szép zenéi programja is, amely szintén tetszést aratott. Utána tánc következett.

* **Másfélvi börtön egy ezerdollaros csekk ellopásáért.** A törvényszék Szöllőssy-tanácsa ma délelőtt **Mellinger Dezső** jólismert zebtolvajt, aki legutóbb **Hirsch Jakab** kereskedőtől egy ezerdollaros csekket és 5500 lej készpénzt ellopott. A bíróság előtt bevallotta, és meg is bánta, tettét. **Mussu** Lucian ügyész vád- és **Hunya Benedek** dr. védőbeszéde után a bíróság másfél évi börtönre ítélte **Mellinger**-t; egy hónapot a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vett. — Szöllőssy tanácselnök figyelmeztette **Mellinger**-t, hogy ez már ötödik eset, hogy elítéli, s most figyelembe vette azt az enyhítő körülményt, hogy **Mellinger** meg-

APOLLO MOZGÓ

520

Ma hétfőn utoljára

Pottasch és Perlmutter

Egy üzlet, két főnök, három feleség

kitűnő amerikai vigjáték

A legjobb amerikai színészekkel a főszerepekben

Holnap kedden először:

SZANIN

Arcübasev világhírű regénye

A főszerepben: **LYA MARA**

bánta tettét, de — mondotta Szöllőssy dr. — ha még egyszer visszaesik, a büntetés nagyon szigorú lesz.

* **Az Aviva egyet** tegnap estélye. Az Aviva Zsidó leányegyet tegnap este tartotta idei első műsoros estélyét. Nívós, nagyszámú közönség jelenlétében a Kereskedelmi Csarnok nagytermében. Az egyes számokat hangos siker követte, amelyet a körültekintő izléses rendezőség teljes mértékben kiérdemelt. Különösen hatásos volt a palesztinai szüreti jelenet, amelyet színes csoport elevenített meg. A leánynező című vig jelenet valóban frappírozta a közönséget. A műsor vonósnégyessel zárult, amelyben négy tehetséges fiatal nagyváradi muzsikuszaratott nagy sikert.

* „**Stern Rózsika** a fiatal hegedűművész kettős forrásból meríti korát, messze felülmúló művészetét. Az első a természet ajándéka ebben az esetben kész csoda, a másik a Hubay-mesteriskola.” Így irt a Temesvári Hírlap **Stern Rózsikáról**, aki december 3-án a Katholikus Körben mutatja be kiváló képességeit. A nagy érdeklődéssel várt koncert jegyeit a Hegedüs Hírlapiroda árusítja.

* **A Zsidó Árvagondozó** szombaton tartotta a rendes évi közgyűlését, amelyen az elnökség beszámolt múlt évi működéséről és előterjesztést tett a jövő évi programra nézve. Erre a programra még visszatérünk.

x **Flohr harisnya** Darvasnál 67 lei.

Legmagasabb árban megveszem értékeit, **STERNBERG**

x **Alföldy tánciskolájában** felnőttek tanuló kolonja december hó 1-én megkezdődik! Str. Gojdu (Beöthy Ödön-utca) 2.

PURGÓ a felülmúlhatatlan halászlé, biztos gyógyyszer 8

x **Kegyelet a Sas alatt**

1000 Yardos cerna

fehér fekete No. 50. I ei 19.
KLEIN SÁNDOR és Tsa, Str. Ciorogariu (Uri-utca) 1. 913

SÁRCIPŐ HÓCIPŐ és TORNACIPŐ prima gyártmányu dus választékban reklám árban kapható.
HAAS LIPÓT
Linóleum üzlete, Bul. Reg. Ferdinand 5.

Hitelezési csalásért feljelentést tettek a Wechsler-céggel szemben

Ullmann Rezső ismert nagyvárad nagykereskedő feljelentést tett az ügyvédségen a **Wechsler Adolf és Társa** cég ellen.

E szenzációs feljelentés előzménye az, hogy a **Wechsler-cég** egy vagon cukor 160.000 lejes vételára fejében négy darab 40.000 lejes bont adott **Ullmann**-nak azzal a kötelezettséggel, hogy a bonokat a cég rövid határidőn belül beváltja. A bonokat azonban **Ullmann** elfelejtette átvenni — így mondja legalább ő — és **Wechslerék** azzal tagadták meg a negyedik részlet kifizetését, hogy a bon **Ullmann**-nál van s amíg azt vissza nem adja **Wechslerék**nek, addig fizetésről szó sem lehet. Erre **Ullmann** följelentette **Wechslerék**et hitelezési csalásért.

Az ügyész bünyügyi zárlatot rendelt el a cég könyveire és most két hites könyvszakértő fogja megálapítani, hogy adott-e a **Wechsler-cég** **Ullmann Rezső**nek bonokat, vagy sem.

Ezüst evőeszközöket

tálcákat, alkalmi ajándék és emléktárgyakat művészi kivitelben készít

Bódis

ezüstáru gyára
Rákóczi-út 1.
Saját vésnöki műterem

Covercot a novemberi korzón

0000

Ott állt a főutcán szemben a Stepperrel a széles kirakat előtt. A tükröablak visszaverte a világos felöltője képét. A kép mögött meg puhán és bőven prémekek heverték s olyan volt a kirakat, mint kikefölt állatok meleg társasága. Nézte a leomló bundákat, a lágy gallérokat és hágyadt mosollyal megigazította a nyakkendőjét a tükröző ablakban. Érezte, hogy elmaradt a divattól, mert ahhoz kevés kétség fért, hogy a covercot-kabát abban a világos kiadásban nem időszerű. Ha már ragaszkodik a világos színhez, akkor a szürke bundahuzat mellett kellene megállapodnia nutria, vagy oppozum gallérral. Ez kétségkívül divatosabb is, praktikusabb is a novembervégi korzón...

Most a cukrászdából hölgyek jöttek rövid biber-kabátban és nyurga fiatalember, akiket vastagra dagasztott a hosszúszerű prémbélés. Valamikor ő is így csinálta, mikor aljegyző volt a megyénél. Fráter alispán ur gyakran rászólt:

— Megin mégy egy kis édespálinkára...?

— Hát itt vannak az asszonyok Csékeről.

Most már régen nem kóstolta, milyen a koantró. Aligha olyan, mint hajdan.

Lassan átvágott a másik oldalra. Odasütött a nap. Talán nem olyan szellős arrafelé. A covercot nem szereti a hűsebb ájert. Még ősszel azt hitte, hogy kap valami váratlan segítyt, vagy nekidurálja magát és leteszi a vizsgát románul, ahogy dukál. De nem ment a dolog. A télikabát szeptemberben piacra került, akármilyen könnyelműen pangzik, új ruhát vett az árán, mert a lukas nadrág szörnyen feszélyezte.

Már egy óra felé járt. A szép asszonyokért megérkeztek a férfiak. Hivatalból jöttek és mindegyik legalább direktor volt. Az egyiknek köszönt is, ismerték egymást szilvafakorukból.

Aztán bekanyarodott a megyeház felé. A Bunytay-ligetben van a hónapos szobája egy mosókonyha mellett s csak nagymosáskor tűrhető a temperatúrája. Ott ment el a fogház ablakai alatt. Felnézett és irigylte a rabokat... (—na)

Mi van a lejjele?

A Banca Nationala a lei kurzusát újból javítani akarja — Miért drága a valuta a váradi piacon

A lei kurzusában körülbelül két hét óta a stabilitás jelei mutatkoznak, mert az az ingadozás, amely a zürichi 265 és 280-as árfolyamok közt tartja a román valutát, — állandósult. Ha nem lenne a pénzkrisis olyan ijesztő arányu, akkor örvendetes jelenség volna a lei árfolyamának egyszinten való mozgása. Ez a termelés szempontjából még meg is könnyítené a kalkulációt; de így csak elméleti jelentősége marad.

A lei külföldi értékelésében október elején kezdődött az eltolódás. Akkor Zürichben 2.60, Párisban pedig 9.60 volt a lei kurzusa. Október közepén megindult a javulás és a hónap végére Zürichben 290 és Párisban 10.75 frankig szökött fel a román valuta kurzusa. A lei javulásának első következménye hamarosan mutatkozott a váradi piacon. Bankok és kereskedők optimisztikusan ítéltek meg a helyzetet és október vége felé a nyugati devizákban lényeges áresések voltak. Akik a lei további javulásában bíztak, rosszul számítottak, mert a 290-es zürichi kurzusnál magasabbra nem emelkedett, sőt a november elseji 290-es zürichi és 10.90-es párisi kurzusok e hó vége felé már 265-re, illetve 950-re morzsolódtak le. Pénzügyi

körök véleménye szerint előreláthatólag huzamosabb ideig nem is lehet a lei kurzusának eltolódására számítani.

Érdekes és felemlítésre méltó tünet, hogy a nyugati devizák árai jóval a paritás felett állanak. Míg a lei 290-es kurzusa mellett november elején a váradi piac a nyugati devizákat meglehetősen alacsony árfolyamon escomtálta, amikor párisi kifizetésnek 938, newyorki kifizetésnek 175 és zürichi kifizetésnek 3440 lei volt az ára, addig a lei mai 265-ös kurzusa mellett a párisi kifizetést 10.65, a newyorkit 197 és fél, a zürichit 38.40-el, tehát jóval paritáson felel értékeli.

Ennek a ténynek a normális jelentősége az lenne, hogy a lei további esése spekulálnak. Ezuttal azonban nem erről van szó. Az idegen devizák árainak emelkedését a Banca Nationala akciója idézi elő. A jegybank ugyanis az egész országban nagyszabású deviza-vásárló akciót folytat, nagymennyiségű idegen devizát halmoz fel. Ugyalászik, mégis csak a lei külföldi kurzusának közeli megjavulását akarja az idegen fizetési eszközök felhalmozásával előidézni.

Dr Thury Kálmán lett ismét a váradi református egyház főgondnoka

Megválasztották az egyháztanács új tagjait

Távol minden lármás korteskedéstől, csendben és meggondoltan járultak tegnap az urnák elé a nagyváradi református egyházközség tagjai, hogy az új vezetőségüket megválasszák.

Három helyen: Olasziban, Ujvároson és Velencén folyt le a választás és a hívek ezreinek bizalma, az előző főgondnoki állásba, régi kipróbált vezetőjét: dr Thury Kálmánt ültette újra. A többi tisztségekre is egyhangulag történtek a választások, amelynek részletes eredményei a következők:

Algondnokokká választották három évre: Olasziban: Herczegh Lajost, Ujvároson: Boros Pétert és Velencén: Kiss Gyulát.

A presbyterek közül rendes tagokká tizenkét évre, Olasziban: Szabó Károly, Sütő Gyula, Fráter Zsigmond és Blaha Istvánt.

Ujvároson: ifj. Cser János, Boros János, Szabó László és id. Varga Lászlót.

Velencén: Bartha László, Fekete Sándor, K. Nagy Lajos és Matkó Benjámin.

Presbyteri póttagokká három évre a következők lettek megválasztva:

Olasziban: Száva Antal, Bódis Ferenc, Papp Sándor, Bige Béla, Agárdi István, dr Borbély Lajos, Kutty József és Hajdu György.

Ujvároson: Czákó Lajos, Nagy P. István, Mayor Ferenc, dr Soós István, ifj. Vargha László, Szakács Antal, Bérés Károly, id. Cser János.

Velencén: Bóna Imre, Tóth Zsigmond, Szücs Gyula, Czirják Zsigmond.

Tanár és kántortanítói képviselők:

Varga Dezső, Bancsik János, Juhász Károly, Vásárhelyi Sándor.

Egyházközségi közgyűlési rendes tagokká tizenkét évre:

Olasziban: Hajdu György, Szentpály Gyula, Agárdi István, Jakab Gyula, Jégh Károly, Hajnal Árpád, Sáhy József, dr Sebest Lajos, Nagy Lajos, Ujlaki Károly.

Ujvároson: Cséki Kálmán, Nagy József, Orbán József, Oláh József, Ritoók István, dr Soós István, Nagy János, Zemplényi Sándor, Tóth Sándor, Szücs József, Tóttós Mihály.

Velencén: Papp Lajos, Keresztessy Károly, id. Nagy Zoltán, Kiss Gábor, Karácsonyi József, Balogh Sándor, Bondár Ferenc.

És végül közgyűlési póttagokká három évre a következőket:

Olasziban: Dukrét Lajos, Bereczky Kálmán, Kenéz András, Polonkai József, Zeke Ferenc, Jakab Imre, Mester Mihály, Haró Zoltán.

Ujvároson: Nagy P. István, Cser József, Cser Lajos, Kulcsár Sándor, Báthori Zsigmond, Horváth Lajos, Decsi Sándor, Birinyi Imre.

Velencén: Pakó Bálint, Szilvassy István, Sós István, Herczeg József, Hamos Gyula.

A választások eredményét Olasziban: dr Olasz Béla, Ujvároson: Debrézi Imre, Velencén pedig dr Tóth Ferenc választási elnökök hirdették ki.

A választások az egyházi törvények értelmében 1925 január elsején emelkednek jogerőre.

A képviselőtestületi választások megajátása után Sulyok István esperes elnöklése mellett délután 5 órakor presbyteri értekezletet tartottak az ujjvárosi egyháztanács nagytermében, amelyen az iskola, adó és más folyó ügyek kerültek tárgyalásra.

Ugyancsak itt említjük meg, hogy a rétvárosi református ifjuság a kulturális és egyházi élet fellendítése céljából tegnap délután öt órakor az állami óvoda helyiségében vallásos estélyt rendezett, amely úgy erkölcsi, mint anyagi tekintetben teljes sikerrel járt.

Legmodernebb férfiruhák
FOR GENTLEMEN úri divat-
szalonban készülnek
Rimanóczy-szálló épület 1083

STERN RÓZSI HANGVERSENYE
december 3-án a Katholikus Körben
Jegyek a Hegedűs Hírlapirodában

RECLAM HÉT A HEIMANN KERTBEN

BULEVARDUL REGELE FERDINAND (RÁKÓCZI-UT) 3. SZÁM. — BEJÁRAT A FEHÉR LOBOGÓNÁL.

Csúszott bárszék 50 színrnyalatban mtr. 110

Batist chiffon mtr. — — — — —

48

Tenis flanelok mtr — — — — — 32—36

Kitűnő pamut vászon mtr. — — — — —

36

BARNA JENŐ

Nagyvárad legrégibb szücs- és
szőrmeáruháza

Zhoray Gyula és Tsa cég

Áthelyezve Bulv. Regele Ferdinand
8. (Stepper cukrászdával szemben)

524

Ajánja dusan felszerelt raktárát a
n. é. közönség szíves figyelmébe.

FOGAK

Arany korona L. 300-tól feljebb
Fém „ L. 100-tól „

készülnek

EUGEN BERDACH

dentist, ORADEA-MARE, Bulv.
Reg. Ferd. (Rákóczy-u.) 6. l. om.

Fogad: csütörtök, péntek, szom-
bat, vasárnap 1003

Tekintse meg
FOR GENTLEMEN urdívat szalont
Rimanóczy-szálló épület
Külön látványosság 1083

**Böszörményiné
és Róth Olga** Str. Vlahuta
(Szt. János-u.) 7

Nagyraktár bársony kalapokban,
alakításokat gyorsan, jutányos
árban készítünk. 1090

Olcsó elárusítás

Óriási raktár
miatt **téli kabát
szövetekben**
öltöny- 422
és felöltő szövetek legolcsóbb árban.

Havas és Grünfeld

posztó áruház Avram J. (Kos-
suth)-u. 8. Olmre figyelni!

Megkezdődött

Hajnal és Rózsa
cégnél a nagy

**Karácsonyi
vásár** 242

mélyen leszállított árak mellett

Csék 10 napig

alakítsa át filc és velurkalapját
50 lelért 100 lel helyett

Klein Simon 368

Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-u.) 1. sz.

SPORT

Hat tizenegyes egy mérkőzésen

A Szatmári Törekvés legyőzte
az Egyetértést

A váradai futballpályán nem em-
lékeznek hasonló eseményre,
sőt talán az egész labdarugó-
sport történetében nem fordult
még elő, hogy egyetlen mérkőzé-
sen mond és ird, hat tizenegyes
ítéljenek meg egy küzdőcsapat
ellen. A legérdekesebb, hogy a
bíró ítélezése minden esetben
jogosult volt és talán a véletlen-
nek tudható be, vagy a paritás
kedvéért történt, de tény, hogy a
tizenegyesek a két csapat kö-
zött egyenlő arányban oszlottak
meg.

A meccs végső eredménye
1:1-es félidő után 3:2 lett a szat-
mári csapat javára és ezzel a ve-
reségével az Egyetértés a baj-
noki lista utolsó előtti helyére
került.

A meglepő eseményekben
gazdag meccs pártatlan bírójá
Györy Ferenc volt.

Színház

Hétfő: Meghalok utánad, ujdonság
negyedszer A bérlet.

Kedd: Három grácia, B bérlet.

Szerda: a Házasságok az égben kötet-
nek, ujdonság először, premier bérlet,
bérleten kívül.

Csütörtök: a Házasságok az égben
kötetnek, ujdonság másodszor, A
bérlet.

Péntek délután fél négykor: Mikulás,
gyermek előadás.

Péntek este: Reggeltől hajnalig, Nagy
Divatrevü, először, bérletszünetben.

Szombat délután: Nagyhercegnő és a
pincér, olcsó helyárakkal.

Szombat este: Hajduk hadnagya, Bi-
hari Sándorral, bérleten kívül.

Vasárnap délután fél 3 órakor: Hun-
cut a lány, mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap délután 5 órakor: Karenin
Anna, mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap este fél 9 órai kezdettel:
Hajduk hadnagya, Bihari Sándorral,
bérleten kívül.

Hétfő: Hajduk hadnagya, Bihari Sán-
dorral, A bérlet.

— **Meghalok utánad.** Ma este
Kálmán Andor és Györi Emil
nagysikerű operettje a Megha-
lok utánad A) bérletben kerül
színpadra 4-szer. A főszerepeket a
mai előadásban Biczó Margit,
Barna Sári, Gál Piri, Rohonczy,
Bihari, Sós, Galambos és He-
vesi játsszák.

— **Három grácia.** Lehár Ferenc
hat felvonásos operettje a Há-
rom grácia, melynek minden
eddig előadása a legjobb han-
gúlatban és a teljes siker je-
gyében iolyt le, kedden este B)
bérletben van műsoron. A szá-
mtalan tánca, színes felvonulá-
sokkal és fényes kiállítással tar-

kitott operett főszerepeiben Bi-
czó Margit, Barna Sári, Kertész
Manci, Hevesi, Bihari és Sós
játsszák.

— **Délutáni előadások.** Szom-
bat délután olcsó helyárakkal
Savoir pompás francia vigjá-
téka a Nagyhercegnő és a pin-
cér megy a premier előadás sze-
replőivel. Vasárnap délután mér-
sékelt helyárakkal két előadás
lesz. Fél 3 órai kezdettel Stam-
bul grófja, 5 órai kezdettel pe-
dig Karenin Anna Tolsztoj drá-
ma kerül előadásra a főszere-
pekben Grófné Polgár Mariská-
val és Gróf Lászlóval.

Új váradai cégek

A nagyváradai törvényszéken leg-
ujabban a következő cégeket jegye-
ték be:

Robitsek Károly és társa bőr-
cipő- és cipészáru kereskedés.

Emerun gummitüvek, Ungár Test-
vérek;

Coloris festékimport, Horvát,
Katzender és Salamon.

Dacia-Romania bukaresti álta-
lános biztosító r.t. fiókja.

Fodor Dezső terménykereskedő.

Acida vegyi termékek gyára Ull-
mann István.

25%-os árkedvezményben

van alkalom a n. é. közönség részére a legszebb kivitelű fény-
képet garancia mellett készíteni, (u. m. gyermek-, menyasszony-,
családi-, csoport- és egyes modellekről) mivel nagy mennyiségű
olcsó árura tettem szert. Teljes tisztelettel: 212

RÓNA fényképész, Str. Alexandrii (Teleky-u.) 4.

Megkezdődött
a nagy

KARÁCSONYI VÁSÁR
429
MOLNÁR-nál Reg Ferd.
(Rákóczy-
ut) 9 sz.

hol urdíval, kötött, szövött árak a legolcsóbban beszerezhetők

Női kabátok és ruhák
Legszebb kivitelben, legolcsóbban
Hevesi áruházában Str. Nic. Iorga
(Zöldfa-utca) 424

Itt a tél!

Jövünk az olcsó cipőkkel!

November 20-tól kezdve rövid ideig
szabott, olcsó árainkból

15%

engedménnyel árusítunk.

„DERBY“ (volt Hungaria cipő-
gyár részv. társaság)

Fiókküzleteink: Bul. Reg. Ferdinand 2. (Bazárépület.)
Str. Avram Iancu (Kossuth-u.) 5. Gyárép.
Str. Nicolae Iorga (Zöldfa-u.) 7. sz.

766

**Különleges kabátok, kosztümök, ruhák, blusok,
aljak, legújabb szövetek, selymek, bársonyok, plüsheők, tulhalmazott raktár folytán
minden elfogadható árért kiárusítottatnak.**
SPITZER, Bw-dul Regele Ferdinand 3. szám.

0000

— Igaz. De ez is csak a meglévő tar-
hozásokra vonatkozik. Már pedig az
eddiggi adósok kilencven százalékanak
teljesen mindegy, hogy harminc, vagy
negyven százalékot könyvelnek-e el

negyvenmillió készpénzzel rendelkező bank például effektív dollárokat vásárol. Külföldi központjával sikerült ugyanis a dollárcekkék és dollárutalványok beváltására nézve megállapod-

— A tobbi várakozik. A bankok jól tudják, hogy a hét kövér esztendő még nem jött el. Legfeljebb kövér hestekről van szó. Mert látja, Bukarest

nyel vagyok a piacról. Mert nem győz
nyörűség az kérem, hogy Váradon
minden fizetésektelen ki tudja mutat-
ni, hogy aktív? Ilyenkor szinte azt hi-
szem, hogy nincs is szükségünk öpi-
umra...

(—drb)

Az impozitús megnyitó ünnepség — Popovici prefektus is beszédet tartott

— Hála és köszönet a zsdó szivek
áldozatkészségének, azoknak, akik ada-
koztak. Szerény hálánkat márványba
fogjuk vésni, de maradandóbb az a hála.

— Nemcsak, mint a kormány képviselője — mondotta a prefektus — hanem mint e város és e megye szülöttje jelentem meg mai ünnepélyükön. Azoknak az ünnepélyére jöttem, akik velem együtt és akikkel együtt én egy életen keresztül dolgoztam Várad haladásáért. Az önök mai ünnepét az emberszeretettel a hitbuzgalom és az okosság tette lehetővé, mert csak ez teszi lehetővé a tudomány terjedését.

Sokáig tartott. Igaz, csak hónapok kellettek hozzá, szinte csak rövid hetek az első törmelék-lapátolástól az utolsó kulcs megfordításáig: mégis sokáig tartott: hosszú öt évekig, vagy akár évtizedekig is. A gond is az, teszi, az a lelkeket őrlő, amiben sokszor estévé nyúlt a nappal egy egy perce; gond előtte, gond között, de az a nagyobb szám nem ilyen, nem a gond nagyítása; hanem magában a maga megmérte mértékében, annyi az ideje: öt év; aminek elébe dolgozott mások öt esztendő. Már akkori a

Feszült csendben emelkedett szólásra dr. **Kecskeméti Lipó** főrabbi és kezeit áldólag ki nyujtva héber imát mond, majd a következő nagyhatású beszéde tartja:

— Megvan, él, igazán él, lelke van: a mi érzésünkben egyén és tudatos. Akárcsak maga is érezné, minek, milyennek kell lennie. Mi áldásért építettük és dicsőségbe várjuk; hogy iskolánk lesz, az iskolának zsidó eszméjére való és ha az odavivő

418 Iskola Alapítvány - **Osztályvezető: Kertész Dezsőné**

Gyermek harisnyák már	—	—	—	20	leltől feljebb	
Női kötött harisnyák	—	—	—	30	" "	Divatkeztük, kötött
Flor harisnya	—	—	—	75	" "	kabátok, gyermek-
Muszlín harisnya	—	—	—	70	" "	szetteerek nagy
Cérna muszlín harisnya	—	—	—	95	" "	választékban
Selyen fáljól harisnya	—	—	—	125	" "	
Férfi socknák	—	—	—	20	" "	

szanaszét utakon kerülgetik is gyermekeiket, ott az iskola kapujában meg kell torpanniok minden rosszindulatoknak.

— Ahol az igazságosra fordult közszellem hozzáengedi a zsidót a maga munkájához, hogy magáért is dolgozhasson, se lát, se hall, nem tud fájdalmat, aggodalmat, kezdi az iskolán. Zsidó ösztön, zsidó tudat!

— A zsidóságnak nem kiváltságért kell az iskola, nem hódításért, hanem ezekhez a célokhoz mérve a meghatározást: védekezésért.

— Mindent, ami az erkölcsi szépből és az erkölcsi széptől való. Ez ihlette lelkünket a két nyelvű iskola eszméjére. A problémát meghozta a történelem, mi meg készen voltunk a megoldással, előbb, mint szorított a probléma, annyira egyszerűség volt lelkünknek a kérdés és a megoldás is annyira igazság. Anyanyelvünk-e az állam nyelve? És szól az erkölcsi szép elve: mindakettő. Együtt a kettővel egységes egylelkük lesz gyermekeinknek. Csak az egyikkel, akármelyikkel féllékük lesznek.

— Aki román barátaink ismernek bennünket, akiknek nem vagyunk „idegen”, ők szót is szólhatnak értünk, hogy a mi két nyelvű iskolánk kedves lehet a román szellemnek is. A mi iskolánk nem politizál, csak tanít és nevel. Munkára tanít és emberre nevel. Politikai elem csak egy van benne, az állampolgári hűség!

— Előbbiek kérdeztek esztendő gondjai: ugyan mit fognak tenni ezek az agyonbágyadt zsidók? hagyják-e az egészséget, vagy áldoznak és levélgzik akár egy nap alatt is? Te vagy a válasz: a néma, a beszéd, a szent és büszke, a félénk és diadalmas, az igazak örök megigazolója. Hát áldoztak; és a legtöbbször milyen szépen áldoztak, virágszirom himnuszát is óvó lelki finomsággal. Köszönet nekik, áldom őket, áldjuk őket, akik áldoztak; akár Isten is hálásuk lehet nekik, akik áldoztak érted.

— Milyen lesz, mi lesz az életed? áldás teremtett meg és dicsőségünk vagy: viszed-e majd addig a más áldásig is meg dicsőségig, a többig, a szentig, ami nem a mienk, nem a perceké, hanem a magadé, a végtelen időé?

Erre kérdez rá a lelkünk: mi lesz az életed? Ó csak elfelejthetnéd, el hamarosan, hogy támadtoddor micsoda gondok reszkettek körül. De akárhogy lesz, őket nem fogod soha elfeledni, akik reszkettek érted és áldoztak érted és reszkettek az életedért; meg nem felejtetted őket sem, a nemeseiket, akiknek megértő lelke elcsittítja a lelkünk reszketését. Aggódva remélünk érted: hiszen élet vagy az életünkben, valahogyan beléd építve élő elemek is akárhányunknak a lelkéből, véréből — ha az lesz, ha lehetsz az, aminek a mi

lelkünkben valón lenned kell, akkor az lesz: az élet áldása; és dicsőséges lesz: hogy mindennek áldanak majd. Amen.

Dr. Kecskeméti Lipót beszédét percekig tartó, tomboló tetszés fogadta. A főpapot hosszú ideig ünnepelték, majd dr. Kabos Béla felolvasta a beérkezett üdvözlő leveleket és táviratokat. Felolvasta Bratianu miniszterelnöknek, a prementrei főgimnázium tanári karának, a református egyháznak és a nagyváradi orthodox zsidó hitközségnek üdvözlő leveleit, valamint a temesvári, aradi és brassói hitközségek táviratait.

Párfos Endre VIII. gimnáziumi tanuló egy román költemény elszavalásával ért el nagy sikert, Meer Pál VIII. osztályu tanuló pályadíjat nyert irodalmi színvonalu alkalmi ódáját adta elő lendülettel, élénk hatást keltve.

A meleg, bensőséges ünnepséget az iskola zenekarának stílusosan előadott Lohengrin fantáziája fejezte be.

Legfinomabb angol férfi- és női szövetek gyári árban

Spiegel & Olárynál 918

ugyisintén belésárak prima minőségben

HÓDPO és KALUCSNI legiobb minőségben REICHARD DEZSŐ cégnél kapható. 97

Olcsó szabott árak!	
Szolid kiszolgálás!	Kabátszövetek
	Bélésárak
	Vásznak, Zephirek
	Paplanok
UNGÁR és GLÜCK	
Sas-Passage	
Olcsó szabott árak!	

Ingyen

kap minden vevő december 24-ig

1036 egy üveg

Ixia,
Chypre
vagy
Origan
kölnivizet

a SAVOLY
Illatszertárban

Elárusítás december 31-ig.

Még eddig nem létezett olcsó árban!

VADAS JENŐ női divatruházában
Bul. Reg. Ferdinand 5

Sima és angol kabátkelme	310	Lettől
Fekete és sötétkék készítmelme	240	"
140 cm. széles angol készítm és ruhászövet	130	"
Sima ruhászövetek minden színben	180	"
Kockás aljkelmék	280	"
Fekete ruhabársonyok	145	"
Mintás selyem maroccalin	315	"
Selyem brocalbélés	300	"
Gyapju delain 130.—	58	"
Mosó szövet	28	"
80 cm. széles jóminőségű sifonvászon	34	"
156 cm. széles lepedővászon	116	"

Kész paplanok Fehérnemű-különlegességek
örülési választékban.

Tájékoztató

Románia közgazdasági helyzetéről

Nagyvárad közgazdasági köreiből egyébről sem beszélnek mostanában, mint arról a nagyszabású vállalkozásról, amelyet a világszerte ismert Rudolf Mosse hirdetés ipara indított. Ez a cég ugyanis, amelynek hatalmas szervezete az egész világot behálózta, ki fogja adni Románia nagy címárát, amely az ország minden ipari és kereskedelmi vállalatának ismertetését fogja hozni, még hozzá teljesen díjtalanul.

A Rudolf Mosse romániai címára a cég közismert kiadványainak mintájára két nagy kötetben készül, amely több, mint 4000 oldalon fogja az ország ipari és kereskedelmi életének hű képét adni.

Nagyvárad iparosait és kereskedőit már nem egyszer molesztálták olyan kiadványok ajánlásával, amelyeket holmi közgazdasági jelszavak ürügye alatt, kicsinyes üzleti célokból hoztak forgalomba. Mindenki helyesen tette ilyenkor, ha elutasította az ugynevezett „közgazdasági albumok”, vagy „évkönyvek” ügynökeit, a tisztességes kereskedelemnek ezeket a kufár vámsze-

dőit. Most azonban mindenki tudja, hogy olyan vállalkozásról van szó, amely már évtizedekkel ezelőtt kiállta a tisztesség és komolyság próbáját, hiszen a Rudolf Mosse nagy címárát minden ország közgazdasági faktoraiknak nélkülözhetetlen kézikönyvei.

Nem kevesebb, mint negyvenmillió lei befektetéssel készül Románia nagy címára, amelynek szerkesztését a cég bukaresti központja — Bihar, Szatmár, Szilágy és Máramaros megye területén — Faragó Rezsőre bízta.

Minden nagyváradi iparos és kereskedő a legnagyobb készséggel bocsátja adatait a címár szerkesztőségének rendelkezésére, mert tudja azt, hogy a címár az ország közgazdasági életének nemcsak a belföld, hanem a külföld számára is nélkülözhetetlen ismertetője lesz.

Ruhákat legolcsóbban fest, tisztít; gallérokat és kényelket legolcsóbban mos, vasal
Szabó László Str. Sf. Ladislau (Körös-utca) 1.
Fiók: Bazárépület 591

Egy komplet hálószoba butort,
Egy női aranyórát
Egy tucat női illor
harisnyát

**NYERHET
INGYEN**

minden vevő, ki 300 Lei
értékű árut vásárol

ROTH csipkeáruházában
Sas-passage

Ahol legolcsóbban beszerezhetők:
női ruha szövetek, flanelok, bar-
chetek, bélésárak, vásznak, haris-
nyák, koztyúk stb. stb.

A hálószoba butor az üzletben megtekinthető

Luca P. Niculescu fiókja

Oradea-Mare, Bulv. Regele Ferdinand 11 sz. alatt tisztelt vevőinek tudomására hozza, hogy november hó 15-étől kezdve rövid időre összes áruinak árait mélyen leszállította. **IGAZGATÓSÁG.**

A magyar parlamenti izgalmak hullámai

A demokratikus ellenzék erélyes tiltakozása

Az Estilap saját tudósítójától

A magyar parlament izgalmas eseményei — amelyekről táviratom alapján Erdélyben a Nagyvaradi Estilap adott először hírt — még mindig éreztetik hatásukat az országban. A politikai körökben állandóan élénk nyugtalanság mutatkozik, s a demokratikus ellenzéki pártok parlamenti blokkja tegnap este közös értekezletet tartott, amelyen megbeszélték a helyzetet. A következő eljárásra nézve megállapodtak, egyúttal energikus nyilatkozatot adtak ki a közvélemény tájékoztatására.

Az ellenzék tiltakozik

nyilatkozatában a forradalmi törekvések vádjá ellen. Rámutatott, hogy a miniszterelnök célzottan rendőri készenlétet vonultat fel, mintha az ellenzékkel szemben kellene a jogrendet és a hazát megmentenie. Ezzel a taktikával akarja leplezni azt a helyzetet, hogy az előtte ismert titkos és nem titkos szervezettekbe tömörült felforgató elemekkel szemben valóságos hatalmat gyakorolni nem mer. Megállapítja a nyilatkozat, hogy a nemzetgyűlés elnöke Györki Imre képviselőtől akkor vonta meg a szót, mikor a kiviteli panamák dolgában adatait akarta feltárni.

— Midőn tehát Györki Imrét — mondja a nyilatkozat — aki be akart világítani a kiviteli panamák sötétjébe, a Házból egy érvényességében legalább is kétes és gyakorlatilag a nemzetgyűlésen sohasem alkalmazott rendelkezés alapján fegyveres erővel távolították el és épílyen módon rekesztettek ki ezenfelül még tízenegy képviselőt, nem a jogrendet védelmezték, nem a forradalmat akadályozták meg, hanem megakadályozták, hogy a panama ügyében kiderüljön az igazság.

Hosszasan foglalkozik a nyilatkozat a miniszterelnök levelével, s kifejti, hogy a miniszterelnök a képviselők eltávolításával azt a célt is elakarja érni, hogy a házszabályrevízió tárgyalásaira erőszakkal szabaduljon meg az ellenzék tizenöt harcos tagjától. Hangsúlyozza az ellenzék, hogy a pénteki ülésre semmiféle tervre vagy megállapodásra nem volt, de tervszerű volt a kormány és az elnökség részéről a fegyveres erő alkalmazása az ellenzék harcos sorainak meggritkítására. Ilyen módon akarták biztosítani a házszabályrevíziót, hogy eltakaríthassák az utóból a szabadságbiztosítókat és lehetetlenné tegyék az ellenzéknek a közélet tisztaságáért és az új alapításért folytatott további harcát.

A szociáldemokrata-párt parlamenti csoportja

értekezletet tartott, amelyen a parlamenti helyzetről hosszú vita fejlődött ki, amelyen szóba került, hogy a belügyminiszter elkövetette a Népszavát. A párt tiltakozott a belügyminiszter jogtalan és önkényes rendelkezései ellen. Meg van győződ-

ve a párt, hogy a munkásság és polgárság rokonszenve a közszabadságokért vívott harcában vele van. Kifejti, hogy a Ház elnöke a bűnpalástolás gyanújába esett, amikor Györki képviselőt megakadályozta, hogy a miniszterelnöknek az Esküdt-pörben tett valamását megvilágításba helyezze. A történetek nem riasztják vissza a párt parlamenti csoportját, hogy kötelességét teljesítse és a közélet tisztaságáért fokozottabban harcoljon.

Gömbös és Ulain a két fajvédő vezér összetűzött

a parlamenti botránynál. Gömbös ismét Bethlen mellé állott s indulatosan felelősségre vonta Ulaint, mért azonosítja magát a szocialisták eljárásával, amire Ulain rákiáltott fegyvertárára: — Te nekünk nem parancsolsz!

Meghalt Puccini

Brüsszel, nov. 30. (Eredeti távirat.) Giacomo Puccini a nagy olasz zeneszerző szombaton Brüsszelben meghalt.

Nagasaki-ban most le-
hajtkák fejcskéküket a krizantémok és a japán nők egy csepp könnyet hullatnak rájuk a tarka legyező mögül. A párisi Quartierben hirtelen elhallgatnak a zül-
lött pianinók, a szakállas festők, a leányosarcu poéták, a torzonborz filozopterek, s döbbenet felbehagyják a kerge táncot és csüggedt kezüket a párjuk kezében felejtik. És elhallgat a zene a Wild Westen és hirtelen minden vers és tánc zene nélkül marad. A szavak, mint a jégcsap, megfagynak az énekesek ajkán, lehullanak és összetörnek. Egy pillanatra most bizonyára az egész világ zene nélkül marad. A zongorák fedele bágyadtan lehull magától, a hegedűk elrejtőznek fekete koporsójukba, — egy pillanatra rémült pauza támad az egész zenekarban, aztán kitörően, kétségbeesetten az egész orchester zokogni kezd és ebben a zokogásban összefolyik a zenévé finomodott könnytenger, a mely a hősiés Butterfly, a tragikus Toscát és a szegény, szegény Mimit siratta...

Giacomo Puccini meghalt.

Drága anyám, végem van...

Puccini szombaton délelőtt feltizenkettőkor halt meg. A halál közvetlen oka szívgyengeség volt. A kiváló muzsikusról hosszabb idő óta szenvedett gégefőrákban, és az utóbbi napokban meg is operáltatta magát. Állapota egészen péntek estig elég kielégítő volt. Még az esti órákban jól érezte magát és néhány szót váltott hozzátartozóival, miközben sajátkezüleg tartotta az ezüst légzőcsövet. Tíz órakor hirtelen megszólalt és ezt mondotta:

— Közeledik a vég.

Többet nem is tudott beszélni, papirost kért, melyre ezt a mondatot írta:

„Drága anyám, végem van.”

Nagyon nyugtalanul töltötte az éjszaka utolsó óráit. Egyetlen szót sem tudott beszélni.

Ulain egyébként nyílt levélben szólítja fel az igazságügyminisztert, hogy indítson eljárást Bethlen, Rakovszky és Nagy József miniszterek ellen, akik bűnpártolást követtek el, mikor módot adtak az Esküdt-pör egyik vádlottjának, Zákány képviselőnek, hogy elhagyja az országot. Félhivatalosan rosszhiszeműnek bélyegzik Ulain eljárását, mert tudnia kell, hogy a minisztereket cselekedetükért csak a nemzetgyűlés vonhatja felelősségre.

A kormány az izgalmak első perceiben a Népszava és a Pesti Hírlap kolportázs-jogát megvonta. A sajtószabadságba ütköző sérelmes rendelkezést a kormány azonnal, még aznap reparálta és hatályon kívül helyezte rendeletét annak beisméréssel, hogy ez az intézkedés a sajtó szabadságát érintette ami a kormány szándékától távol áll.

rom órákor hajnalban a pápai nuncius feladta Puccininak az utolsó kenetet. Röviddel ezután beállott az agónia és Puccini már nem is tért többé magához.

A nagy zeneköltő betegségének orvoslása céljából utazott legkisebb fia kínáretében a belga fővárosba, hogy ott rádiumbesugárzásokkal próbáljon gyógyulást keresni. Mielőtt azonban sor kerülhetett volna erre a rádium-kurára, bekövetkezett a halál.

Tosca, Pillangókisasszony, Bohémélet

Giacomo Puccini 1858. július huszonekettikén született Lucca-ban. Puccini ősrégi muzsikusról származott. Dédatyja templomi karmester volt, nagyatyja és atyja tekintélyes zenészek. Puccini zenei tanulmányait a milánói konzervatóriumban végezte, ahol tanárai Bazzini és Ponchielli voltak.

Első operáját, Le Villét, még 1884-ben Milánóban előadták és ezt követte öt évvel később Edgar, ugyancsak Milánóban. Az ezután következő művei valamennyien világhírűek lettek és a világ összes operaszínházain mai napig a repertoár legnépszerűbb dalművei. A Manon Lescaut Turinban 1893-ban ad-

ták elő s most veszik újra elő. Puccini világsikereinek sorát tulajdonképpen a Bohémélet 1896. évi bemutatója hozta meg. Négy évvel később a Sardou drámája után ugyancsak Giacosa és Illica librettójával a Tosca római premierje, majd a Madame Butterfly (Bellasco színműve után) 1904. évi milánói bemutatója szenzációs zenei események voltak. Érdekes azonban, hogy a Pillangókisasszony tulajdonképpen Budapestről indult világkörüli útjára, mert Milánóban a kritika nem fogadta a legkedvezőbben. Budapesti cimszereplőjét Szamosi Elzát, a nagy olasz komponista Amerikába is elvitte és az első amerikai magyar énekesnő dalolta Csocsoszan bánatos áriáit. Ujabb műve a Nyugat leánya. Mult évben Párisban is volt nagysikerű bemutatója. Legújabb operája a Turando befejezetlenül maradt.

Puccini gyakran járt Budapesten, ő segédkezett és adott utasítást műveinek betanításában és a legutóbbi premierjeire is személyesen akart eljönni, de betegsége miatt nem tehetette.

Puccini zeneköltészetének elbírálása, irodalmi helyzetének meghatározása, operáinak értékelése körül igen különbözők a nézetek. De ha a legmodernebb irányok követői meg is tagadják Puccini hatáserelésének eszközeit, ha könnyű melódiáinak egy része elkopásnak is lesz kitéve, mindig marad annyi érték Puccini műveiben, hogy a mindenkori zenetörténet egyik legkiválóbb zenei lángelméjét fogja tisztelni benne.

MAI ZÜRICH NYITÁS

BERLIN . . . 12335	PRAGA . . . 155250
NEWYORK 51787	BUDAPEST 006950
LONDON . 2393	BUKAREST 26250
PÁRIS . . . 279230	BECS . . . 7295

VÁRADI ARFOLYAMOK:

Magy. kor. . . 385—	Dollár . . . 19750
Cseh kor. . . 59630	Osztrák kor. 356—
Svájc frank 3865	Angol font . . 226—
Francia fr. . 1090	Lira 875—

STRASSER EMIL BUCSUJA.

Tegnap bucsuztatták barátai a Székesfehérvárra távozó Strasser Emilt, a NAC volt híres csatárjátékosát. A Pannónia hosszú asztalánál sokan jelentek meg a bucsuvacsoránál, ahol Szabó Andor dr., a NAC elnöke értékes aranyórát nyújtott át az ünnepeltnek a NAC halála és elismerése jeléül.

x Telmányi hangversenye ma este pontosan 9 órákor kezdődik a Kath. Körben. Jegyek a Műsücsában.

Tömeges elbocsájtások a városi és megyei tisztviselők közül

Községi őrségek alakulnak — Nyilatkozik Popoviol prefektus

Dr. Popovici Miklós prefektus Bukarestből visszaérkezett, s utjáról a következő nyilatkozatot adta ez Estilap munkatársának:

— Bukarestben a prefektusok értekezletén vettem részt, amely a községek és megyék költségvetési ügyeivel foglalkozott. Megbeszéltük, hogy miként lehetne a községi, illetve megyei adókkal és illetményekkel a szükségleteket egységesen fedezni.

— Megállapodtunk abban, hogy az egyes községekben őrségeket fogunk szervezni, amelyek a csendőrség rendelkezésére fognak állani és annak mindenütt segítségére lesznek, a lakosság nyugalmának és a közrendnek biztosításánál. Nagyobb

községek önállóan, kisebbek pedig csoportosan fogják — az erre a célra létesítendő alaphoz — fenntartani az őrségeket, amelyek egyenruhát fognak viselni.

Kérdést intéztünk a prefektushoz a városi és megyei tisztviselők vizsgájának eredményéről is.

— Sajnos, sok elbocsájtás várható, mert akik nem feleltek meg, azok a miniszter rendelkezése szerint nem maradhatnak meg tovább állásukban, újabb haladákról pedig aligha lehet szó. A lehetőség szerint azonban nyugdíjazni fogjuk mindazokat, akik legalább öt éve vannak közszolgálatban. A vizsgák végleges eredményét e hó 10-ig fogom közölni. Napoca.

SZÖRMÉK

Nagy választékban érkeztek

Külföldi festők karácsonyi kiállítása

A Helikon invenciózus vezetősége új meglepeséssel szolgál a képek iránt érdeklődő közönségnek. Tegnap nyitotta meg ugyanis a kiváló külföldi festők műveiből összeválogatott karácsonyi kiállítását, amely — értéke és változatossága után ítélve — nagysikerűnek ígérkezik. Huszonöt jónévé festőművész nyolcvanöt elsőrangú képe teszi ezt a kiállítást, amely valóban hívatott arra, hogy a közönség minden rétegének tetszését megnyerje. *Iványi Grünwald* kompozíciói, *Pentelei, Molnár* csendéletei és *Rippl-Rónay* portréi a legjava művészi termékek közül valók. Nagyszerű alkotásokkal szerepel az immár világhírű *Magyar-Mannheimer*, a *Szepesi-Kuska, Olgyay Ferenc* és *Romek Árpád* is. *Hermann Lipót* néhány képe pompás dokumentuma az az egyre nagyobb népszerűsége szert tevő magyar művész fejlődésének. A sok értékes művész név reprezentál, még megemlíthetjük *Komáromi-Katz, Bihari Sándor, Bosznay, Horváth és Révész Imre* jól ismert nevét.

A kiállítás minden dicsérendő értéke mellett, valóban méltó a „Karácsonyi vásár” címre, mert a kiállított képek feltűnő olcsó áron kerülnek eladásra.

x Volt ezüst pénzek és töredék beváltása Bódinál.

MOZI

x „Az Óceán vándora” a Dorian-filmszínházban. Ma, hétfőn kerül először bemutatásra az „Óceán vándora” című kiváló Dorian-film, melynek a főszerepét az amerikai filmstarok egyik legkiválóbb művésze, *Dorothy Dalton* alakítja és méltó partnere *Jack Holt*. A 6 felvonásból álló drámát megelőzi egy két felvonásos kacagató burleszk: „Hám munkát keres.”

x Apolló mozgóban ma megy utoljára az 1. üzem, 2 főnök, 3 feleség c. amerikai vígjáték. Az amerikai vígjátékok mind úgynevezett amerikai izűek, karakterisztikusan amerikaiak, átítva az ottani levegővel, szellemmel. Mindvégig szórakoztató, mulattató témájuk alapján komoly, nem burleszk, hanem mélyebb szánító jellemfestéssel viszi a darabot a ki-fejlődés felé. A színészek mind elsőrangú munkát végeznek, kabinet alakítás egytől-egyig. — Holnap, keddtől kezdve *Arkubasevnek*, az orosz irodalom egyik fényességének legjobb regénye, a *Szanin* megy *Lya Maraval* a főszerepben. Mélyre-szánító darab, irodalmi értéke felbecsülhetetlen, amelyben az orosz népi élel a legélénkebb színekkel, a legkarakterisztikusabban van megfestve.

MASITSHOZ

1015

APRÓ HIRDETÉSEK

LEVELEZÉS

SZOLID és megbízható cég Kertész Reclam üzlete Rimanóczy-utcán, hol divat őszi kosztüm kabát és női ruha szövetek olcsóbbak, mint bárhol. 394

LAKÁS

Akinek

átadó lakása van, forduljon hozzánk bizalommal.

Akinek

lakásra van szüksége, azonnal adunk és garantáljuk a beköltöztetést.

„ARDEAL”

lakás-, ingó és ingatlan közvetítő iroda Str. Ciorogariu (v. Uri utca) Főposta mellett. Telefonszám 203.

ALKALMAZÁS

PERFEKT főzőnő állást keres. Cím: Eminescu (Ezredévi) Emléktér 22. 681

NÖTLEN szorgalmas raktárnok az italszakmában jártas, állandó alkalmazásra vidékre kerestetik. Cím Hegedüs Hirlapirodában. 693

VASESZTERGALYOS azonnali be-lépésre állást keres. Cím a Hegedüs Hirlapirodában. 688

ROMÁN gépirásban gyakorlott gép-író nő délutánra állást keres. Cím Hegedüs Hirlapirodában. 696

VARROLANYOK azonnal felvétet-nek. Adler Emma, Strada Ciorogariu (Uri-utca) 1. 702

INTELLIGENS német vagy magyar kisasszonyt nagyobb gyermekek mellé keresek, ki a háztartásban segítőkész. Cím a Hegedüs Hirlapirodában. 697

JOBB fiatal asszony, szerény fizetési igényekkel, a háztartás minden ágában jártas, jól főz, fél éves gyermekével állást keres. Cím: Strada Gojdu (Beöthy Ödön-utca) 29. Udvarban hátul. 704

KAUCIÓ: AL rendelkező volt vasúti pályafelügyelő, bármilyen elfoglalt állást keres. Cím: Szücs János, Kertész-utca 22. 695

SZOFTATÓS dada uri házhoz vidékre is ajánkozik. Cím Hegedüs Hirlapiroda. 694

ADÁS-VÉTEL

NAGYON szép tükrös nyakba való kázmér kendő eladó. Calea Victoriei (Kolozsvari-utca) 67. udvarban balra 1-es ajtó. 679

HÓCIPO (nőit) jókarban levő 36 és 37-est megvételre keresek. Cím a Hegedüs Hirlapirodában. 539

ITALMÉRÉST forgalmas helyen per-centre bérbe vennék. Cím a Hegedüs Hirlapirodában. 535

GYÖNYÖRÜ különleges mintájú 2 gobelin eladó. Cím Hegedüs Hirlapirodában. 643

Ez évad KABÁT és ÖLTÖNY-SZÖVET újonságait feltűnő olcsón valamin arusit a szolid-ságáról elősmert

BÉLÉSÁRUKAT 360
SZÉKELY posztóáruház
Str. Avram J. (Kossuth-utca) 5

MIKSZÁTH összes műveit diszkiállitásban megvételre keresem. Cím Hegedüs Hirlapirodában. 637

JÓKARBAN levő szabó varrógépet keresek. Jókai-utca 24. Weisz. 698

SZEDERKÉNYITŐL: Amig egy asz-szony eljut odáig, Ohnottól: Hiabavaló gazdagsság, című könyvet megvételre keresem. Cím Hegedüs Hirlapirodában. 699

CSEHOV Antal: A párbaj című könyvét megvételre keresem. Cím Hegedüs Hirlapirodában. 700

KÜLÖNFÉLÉK

KÖLCSÖNKÖNYVTAR ekfizető lehet, ócska, kiolvasott könyvei ellenében a Hegedüs Hirlapirodában. 586

HEGEDÜ órákat adok, házhoz is megyek. Cím a Hegedüs Hirlapirodában kérek. 588

Özv. Magyar Jánosné jelentkezzen a Hegedüs Hirlapirodában. 961

GÜNCZY RÓZA néven elveszett egy munkakönyv, kérem a megtalálót, adja be a Hegedüs Hirlapirodába vagy a rendőrségre. 701

ORTH. IZRAELITA jobb családnál teljes ellátás kapható jutányos árban, ellátás kihordásra is. Berkovits, Baross-utca 7.

NÉMET, magyar órák levelezést vállalok. Horvát Frigyes, Strada Samuil Micu Klein (Szabadság-utca) 8., ajtó 8. 703

Idegenforgalom Nagyváradon

Ma a következők érkeztek Nagyváradra:

Park szállóba: Markovits Jakab kereskedő Bécs, Berger Miksa igazgató Sárvár, dr Vadász Aladár ügyvéd Budapest, Lemberger Gábor gyárigazgató Budapest, Singer Oszkár cégvezető Békésgyula, Bartha Miklós kereskedő Budapest.

Palace szállóba: Spitzer Pál mérnök Bécs.

Gyermekek figyelmébe!

Gyönyörű játékok, ajándékok érkeztek

Baba, hintaló, társas-játékok, felhuzós motor, dominó, sakk, manikűr és varrókészletek, porcellán- és üveggészletek legjobbak, legolcsóbbak és legszebbek

Farkas Áruházban

Strada Nicolae Iorga (Zöldfa) utca 5

Babajavítás. Porcellánragasztás.

Esőernyőt

alkitunk, javitunk gyorsan, pontosan

Rosenberg Testvérek

1100 II Str. Nic. Jorga (Zöldfa-u.) 8.

Üzletünket áthelyeztük

Strada Cuza Voda (Szacsavay-utca) 17. Északutkában lévő butor, szőnyeg,

Wertheimkassa, irodaberendezések, irodalakat rendkívül leszállított árak mellett áruljuk. Tessék az alkalmat felhasználni. 1099 Tisztelettel

Beck és Benjámín

Strada Cuza Voda (Szacsavay-utca) 17.

Üllevél és vizum-

ügyekben legolcsóbb, leggyorsabb és legpontosabb

SCHREIER

Str. J. Vucan (Nagy Sándor-u.) 1 Weiszovich ház 673

Már megérkezett!!

az idei friss tea, kávé, ugyszintén a legjobb minőségű teasütemény.

Goldstein Adolf

fűszer, csemege és cukorka üzletében. Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczy) ut 36.

200 ezer Lei el társul-nék bevezetett iparvál-lalathoz.

Jelige „Közpénz” a Hegedüs Hirlapirodában. 886

Sonnenfeld Adolf részv. társ.

351

OLCSÓ

occasio CIPŐ eladás

295, 395, 495 lei árban

»TURUL« cipőraktár

Str. Avram Iancu (Kossuth-u) Sas-palota.